

Makro: İmalat sanayinde zayıf görünüm korundu

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İmalat Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI) ekimde aylık 1,5 puan artarak 45,8'e yükselse de, eşik seviyenin ve uzun dönem ortalamasının belirgin altında kalmaya devam ederek imalat sanayinde zayıf seyrin korunduğuna işaret etti. Daha önceki anketlerde de belirtildiği gibi bu görünümde hem iç hem dış talep koşullarındaki zayıflama etkili olurken, bu durumdan üretim, mal alımı ve istihdam da olumsuz etkilenmeye devam ediyor. Fiyatlamaya ilişkin sorular fiyat artışlarının ılımlı şekilde sürdürüğüne işaret ediyor. Tedarikçilerin teslim sürelerindeki iyileşme ise ekimde yerini yeniden artışa bıraktı. Sektörel veriler, ekim ayında gıda sektörünün olumlu, ağaç ve kâğıt sektörünün ise olumsuz ayrıştığına işaret etti. Genel olarak ise gıda dışındaki sektörler tarihsel ortalamalarına kıyasla zayıf bir seyir izliyor.

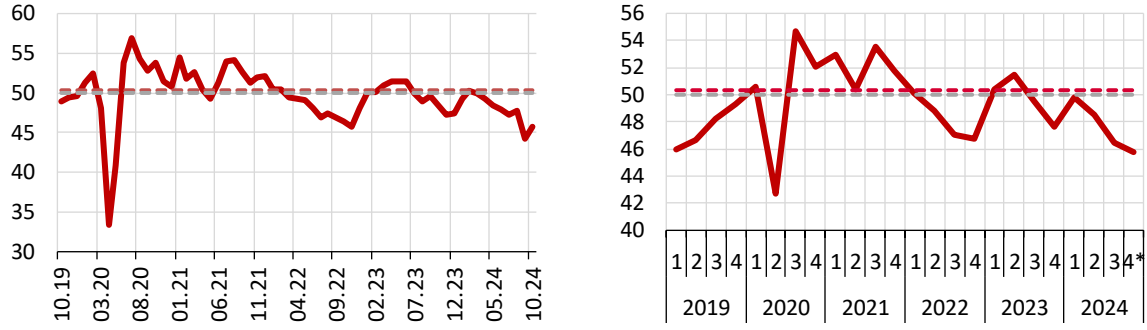
Anketin alt sorularına bakıldığında;

- **Üretim** endeksi üst üste yedi aydır eşik seviyenin altında ve üretimde belirgin daralmaya işaret ediyor. Bu dönemdeki SÜE verileri de bu görünüme paralel bir seyir izledi. Anekdotik bilgiye göre talepteki zayıflık üretim üzerindeki temel belirleyici olmaya devam ediyor.
- **Yeni siparişlerde de** iç ve dış talepteki zayıflık kaynaklı yavaşlama sürdü.
- **İstihdam endeksinde gerileme devam etti.** Anekdotik bilgiye göre bu gelişmede yeni siparişlerdeki yavaşlama etkili olurken, bazı katılımcılar gönüllü istifaların da etkili olduğunu belirtti.
- **Enflasyonist baskılar hafifledi.** Girdi fiyatlarındaki artışta TL'deki zayıflık ve ham madde fiyatlarındaki artışın etkili olduğu belirtiliyor.
- **Girdi stoklarında** Mayıs 2020'den bu yana en yüksek oranlı düşüş gerçekleşti.
- **Tedarikçilerin teslimat süresi** ekim ayında yeniden artış gösterdi.

Sektörel bazda ise mevsimsellikten arındırılmış olarak;

- **Manşet endekslere göre,** son üç aydır 50 eşik değerinin altında bulunan gıda sektöründe endeks ekimde aylık 4,7 puan artışla 52,4'e yükseldi. Ağaç ve kâğıt, elektrik ve elektronik ve taşıt sektörlerinde manşet endeks gerilerken, diğer sektörlerde artış görüldü. Aylık bazda en sert düşüş ağaç ve kâğıt sektöründe gözlemlendi (Grafik 2).
- **Üretim endeksinde** aylık bazda en belirgin düşüş ağaç ve kâğıt, en belirgin artış ise gıda sektöründe görüldü (Grafik 3). Giyim sektöründe ise yatay seyretti. Kimya, kauçuk ve plastik sektörü eylül ayındaki sert düşüşün büyük bir kısmını topladı.
- **Yeni siparişlerde de yine** aylık bazda en belirgin düşüş ve artışlar ağaç ve kâğıt ile gıda sektörlerinde gerçekleşti (Grafik 3). Ağaç sektöründe endeks 36,5 ile Mayıs 2021'den bu yana en düşük seviyesinde. Taşıt sektöründe endeks yatay seyrederken, seviye olarak (39,6) zayıf görünüme işaret etti.
- **İstihdam** endeksinde de gıda sektöründeki belirgin artış öne çıktı. Taşıt, giyim, ağaç ve kâğıt, elektrik ve elektronik sektörlerinde düşüş kaydedildi (Grafik 3).
- **Girdi maliyet** endeksinde en belirgin düşüş kimya kauçuk plastik sektöründe, en belirgin artış ise gıda ile ağaç ve kâğıt sektörlerinde görüldü (Grafik 3).
- **Tedarikçi teslim süresi** on sektörün üçünde kısaldı (Grafik 3).

Grafik 1. İSO Türkiye İmalat Sanayi PMI (mevsimsellikten arındırılmış, seviye)

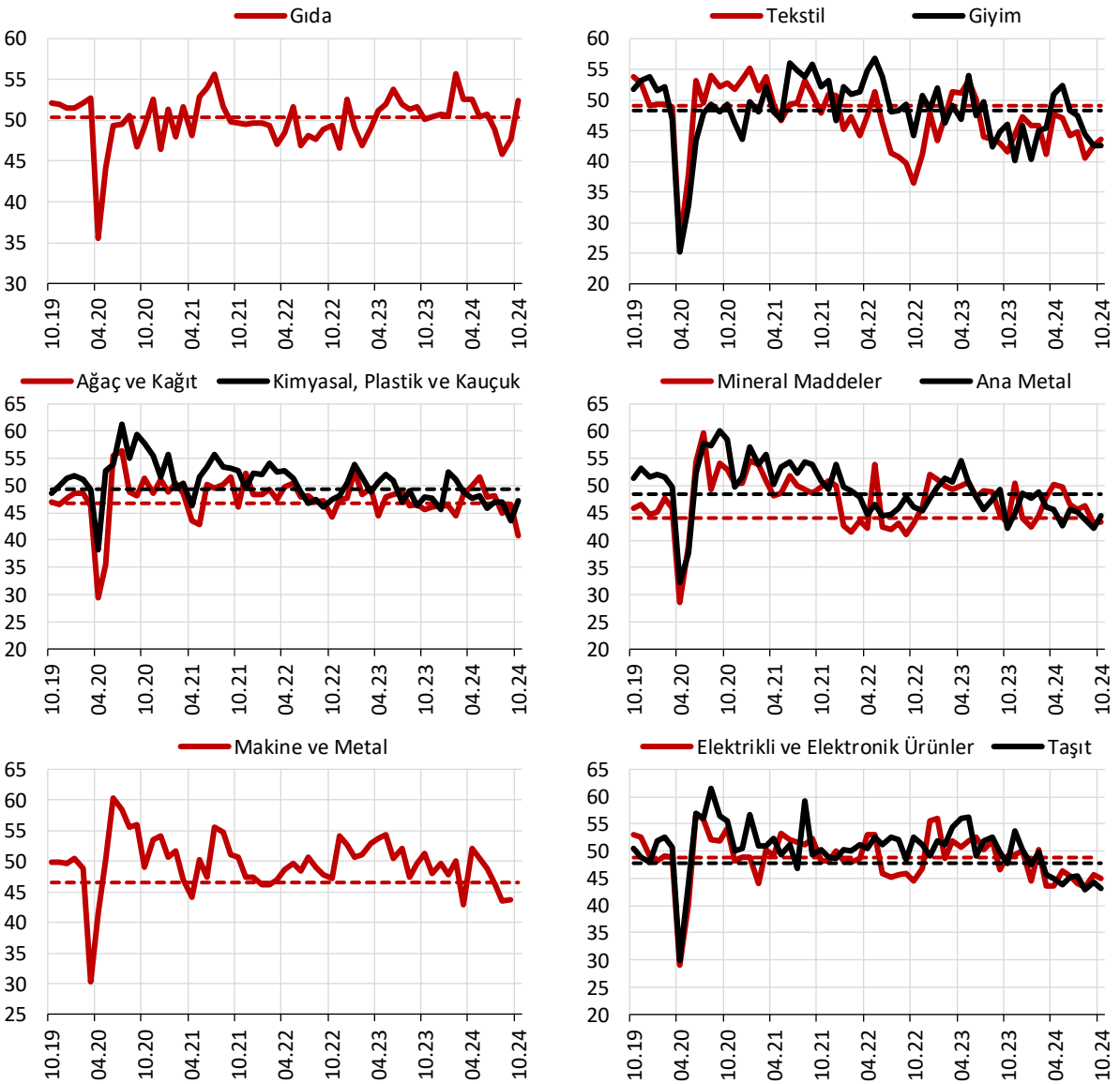

* Ekim

Not: Kesikli kırmızı ve gri çizgiler sırasıyla ilgili serinin 2006-2019 ortalamasını ve nötr (50) seviyeyi göstermektedir.

Kaynak: S&P Global, İSO

Grafik 2. Sektörel PMI (mevsimsellikten arındırılmış, seviye)

Not: Kesikli çizgiler aynı renkteki serinin 2016-2019 ortalamasını göstermektedir.

Kaynak: S&P Global, İSO

Grafik 3. Sektörlere göre PMI Alt Endeksleri (mevsimsellikten arındırılmış, seviye)

Kaynak: S&P Global, İSO

* Daha düşük değer teslim süresinin uzadığı anlamına gelmektedir.

Bu rapor Akbank Ekonomik Araştırmalar tarafından hazırlanmıştır.

Ekonomik.arastirmalar@akbank.com

Çağrı Sarıkaya– Baş Ekonomist

Cagri.Sarikaya@akbank.com

Çağlar Yüncüler

Caglar.Yunculer@akbank.com

M. Sibel Yapıcı

Sibel.Yapici@akbank.com

Alp Nasır

Alp.Nasir@akbank.com

YASAL UYARI: Bu rapor ve yorumlardaki yazılar, bilgiler ve grafikler, ulaşılabilen ilk kaynaklardan iyi niyetle ve doğruluğu, geçerliliği, etkinliği velhasıl her ne şekilde, suret ve nam altında olursa olsun herhangi bir karara dayanak oluşturması hususunda herhangi bir teminat, garanti oluşturmadan, yalnızca bilgi edinilmesi amacıyla derlenmiştir. İş bu raporlardaki yorumlardan; eksik bilgi ve/veya güncellenme gibi konularda ortaya çıkabilecek zararlardan Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanları sorumlu değildir. Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ her an, hiçbir şekilde ve surette ön ihbara ve/veya ihtaraya gerek kalmaksızın söz konusu bilgileri, tavsiyeleri değiştirebilir ve/veya ortadan kaldırabilir. Genel anlamda bilgi vermek amacıyla genel yatırım tavsiyesi niteliğinde hazırlanmış olan iş bu rapor ve yorumlar, kapsamlı bilgiler, tavsiyeler hiçbir şekilde ve surette Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ'nin herhangi bir taahhüdünü içermediğinden, bu bilgilere istinaden her türlü özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler ve oluşabilecek her türlü riskler bizatihi bu kişilere ait ve raci olacaktır. Bu nedenle, işbu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgilere dayanılarak özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler nedeniyle oluşabilecek her türlü maddi ve manevi zarar, kar mahrumiyeti, her ne nam altında olursa olsun ilgililer veya 3. kişilerin uğrayabileceği doğrudan ve/veya dolayısıyla oluşacak zarar ve ziyandan hiçbir şekilde ve surette Akbank T.A.Ş, Ak Yatırım A.Ş ve çalışanları sorumlu olmayacak olup, ilgililer, uğranılan/uğranılacak zararlar nedeniyle hiçbir şekilde ve surette her ne nam altında olursa olsun Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanlarından herhangi bir tazminat talep etme hakkı bulunmadıklarını bilir ve kabul ederler. Bu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgiler "yatırım danışmanlığı" hizmeti ve/veya faaliyeti olmayıp, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamındadır; yatırım danışmanlığı hizmeti almak isteyen kişi ve kurumların, iş bu hizmeti vermeye yetkili kurum ve kuruluşlarla temasa geçmesi ve bu hizmeti bir sözleşme karşılığında alması SPK mevzuatınca zorunludur. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler, genel yatırım danışmanlığı faaliyeti kapsamında genel olarak düzenlendiğinden, kişiye özel rapor, yorum ve tavsiyeler içermediğinden mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

